

Uoči COP24 u Katowicama: “Šokirani smo da zemlja koja ima financijske i sve druge mogućnosti ne uspijeva ostvariti svoje klimatske ciljeve”, rekla je o Njemačkoj Christiane Averbeck, izvršna direktorica Klima-Allianze. Bez vrlo brzog smanjenja emisija velikih emitera, a u EU najveći je upravo Njemačka, nemamo šanse ostati unutar granice zatopljenja od 1,5 C, a čak ni to ne znači da smo u zoni ugone. “To nije sigurna luka nego kompromis između onoga što se mora učiniti i onoga što se može”, kaže Hans-Otto Pörtner, jedan od autora novog IPCC-jevog izvještaja.

“Šokirani smo da zemlja koja ima financijske i sve druge mogućnosti ne uspijeva ostvariti svoje klimatske ciljeve. Iz naše perspektive Njemačka proizvodi kamenje spoticanja u klimatskim pregovorima, a ne predstavlja primjer pozitivnog vodstva kao što se ovdje dosad govorilo”, rekla je Christiane Averbeck, izvršna direktorica Klima-Allianze, mreže koja okuplja više od 120 njemačkih organizacija - ne samo okolišnih, već i crkvenih, organizacija rada, mladih itd. - na jučerašnjom briefing-u u njemačkom Ministarstvu vanjskih poslova organiziranom uoči početka nove međunarodne konferencije o klimatskim promjenama. COP24, 24. pokušaj spašavanja uvjeta za život čovjeka na planetu, održat će se u susjednoj Poljskoj, od 3. do 14. prosinca u Katowicama.

Kako je podsjetila Averbeck, Njemačka će prema procjenama promašiti vlastiti cilj smanjenja emisija do 2020. za čak 12 posto. Najveće zasluge za to pripadaju rudnicima i termoelektranama na lignit koji su i trenutno jedna od glavnih tema u njemačkoj javnosti, ponajviše zbog rudnika u Hambachu kraj Kolna, šumi koja je prerasla u simbol cijele klimatske rasprave u EU.

Njemačka je najveći zagađivač u EU te njene politike uvelike određuju i smjer cijele Unije. A koliko je zadatak s kojima se svijet suočava u Katowicama, podsjetio je Hoesung Lee, predsjedavajući Međunarodnog panela o klimatskim promjenama IPCC-a, organizacije koja je prije nekoliko tjedana predstavila iscrpan izvještaj o razlikama koje svijetu donosi zaustavljanje zagrijavanja na dvije granice spomenute u Pariškom sporazumu, 1,5 i 2 C. “Tako smo to i do sada znali, ovaj izvještaj znanstveno dokazuje i ne ostavlja više nikakvu sumnju da klimatske promjene već značajno utječu na ekosustav i brojne ljudske živote. Potvrđeno je da su ljudske aktivnosti dovele do zagrijavanja koje već prelazi 1C u odnosu na predindustrijsko doba te, ako nastavimo ovako, da ćemo 1,5 C prijeći između 2030. i 2050. I same do sada već emitirane emisije će nas dovesti gotovo do 1,5 C. Zato je sve što sada učinimo bitno, jer je svaki mali postotak zagrijavanja bitan i svaka mala ljudska akcija je važna. 1,5 C nije nemoguće ostvariti, ali zahtijeva fundamentalne promjene na svom poljima. Te promjene mogu ići ruku pod ruku i s drugim društvenim ciljevima, kao što su globalni ciljevi održivog razvoja”, istaknuo je Lee.

I ostanak unutar te željene granice od 1,5 C i dalje uključuju velike rizike, podsjetio je Hans-Otto Pörtner, znanstvenik s njemačkog instituta Alfred Wegner i jedan od autora IPCC-jevog izvještaja.

“Ako ostanemo unutar 1,5 C granice, ne znači da smo u zoni ugone. To nije sigurna luka nego kompromis između onoga što se mora učiniti i onoga što se može. Unutar zone 1,5 već smo ostali bez 70 do 90 posto koraljnih grebena, no na 2 C ostali smo bez njih 99%. O takvim je kompromisima ovdje riječ. Isto tako, obalne erozije i poplave ostaju visokog rizika, no opet ipak manje nego kad je riječ o 2C. Porast razine mora već prije 1,5 C prelazi svoju točku preokreta i naglo ubrzava”, kaže Portner.

I Portner i Lee istaknuli su da što se duže čeka s radikalnim smanjenjem emisija, morat ćemo se više osloniti na tehnologije koje pohranjuju ugljik iz atmosfere. No, problem s tehnologijama poput Carbon Capture and Storage CCS je što one još uvijek nisu realnost i ne zna se hoće li i kada biti, tako da priče o dostiznosti 1,5 C bez naglih i radikalnih smanjenja emisija nisu uvjerljive.

“Samo znanje ne vodi u klimatsku akciju. Često navike i predrasude prevladavaju iako su jasne dobrobiti do promjene. Nadamo se da će naš izvještaj potaknuti svjetske čelnike i nas sve da se pokrenemo iz inercije na COP24 i krenemo u transformaciju potrebnu za ostanak u 1,5 C”, zaključio je Lee.

Jedno od europskih glavnih izazova te transformacije su regije gdje se uvijek vadi ugljen, smatra pak Michael Marten iz Ministarstva zaštite okoliša, jedan od članova njemačke Komisije za ugljen, koja se bavi spornim pitanjem zatvaranja njemačkih rudnika lignita. “Prevesti međunarodne ciljeve u nacionalne ciljeve nije lako. Mi moramo nešto učiniti u vezi ugljena, ali tako da stanovništvo ne pati. Ne smijemo zaboraviti društvene implikacije. To je kulturni proces transformacije”, rekao je Marten ustvrdivši kako se radi o 20 tisuća radnih mjesta za koje komisija traži rješenje u vidu “pravedne tranzicije”.

Zašto gotovo deset godina nakon službenog početka provođenja politike energetske transformacije, Energiewendea, u Njemčkoj još uvijek nema plana za zatvaranje elektrana i rudnika koji najviše zagađuju, onih na ugljen lignit, najčešće se u njemačkim medijima tumači jakim sindikatima i politički problematičnim ukidanjem radnih mjesta. No, riječ je o zemlji koja ima tisuće slobodnih radnih mjesta i financijske mogućnosti da zbrine ili prekvalificira radnike u rudnicima. Rijetko se spominju interesi korporacija poput njemačkog energetskog diva RWE.

“Bilo bi krivo pravednu tranziciju ograničiti samo na par regija Europe. Milijuni ljudi žive u zemljama u kojima nema društvene sigurnosti koja bi ublažila posljedice klimatskih promjena na njihove živote. Moramo gledati šire i priznati da klimatske promjene već utječu

na brojne regije koje se s time ne mogu nositi", podsjetila je ipak Ingrid-Gabriela Hoven iz Ministarstva ekonomske suradnje i razvoja.

O toj pravednoj tranziciji poljska vlada planira već na početku skupa u Katowicama 3. prosinca usvojiti deklaraciju, čime "žele dati poticaj COP24", rekao je poljski veleposlanik u Njemačkoj Andrzej Przylebski.

Osim toga, najavio je, ambicije pregovora u Katowicama usmjerit će se na tri teme, moderna rješenja za promet, pravednu tranziciju industrijskih regija i održivo šumarstvo. No, dovoljno je sjetiti slučaja Bialystok, posljednje prašume u Europi i svjetske baštine, u kojoj je poljska vlada dozvolila krčenje šume, da posumnjamo u iskrenu želja poljske vlade za održivim šumarstvom, primjerice.

Rasprava u njemačkom ministarstvu vanjskih poslova pokazala je atmosferu kakva se može očekivati u Katowicama, od znanstveno jasnih upozorenja, preko manipulacija pojmovima kao što je pravedna tranzicija, do bezličnih govora iz koje izostaju ono što nas jedino može pomoći na ovoj točki, strast i emocija za prirodni svijet u cijelosti, uključujući čovjeka kao njegov dio.

Ako Njemačka sa svim svojim financijskim resursima, pa i sa širokom bazom građanskih pokreta i tradicijom otpora poput antinuklearnog pokreta, treba još godine da bi prestala paliti najprljaviji ugljen, onda ne možemo očekivati brzo zaustavljanje emitiranja stakleničkih plinova. A ako ne zaustavimo brzo emisije, na 1,5 C mogu nas vratiti jedino upitne i nerazvijene tehnologije spremanja ugljika s neznanim nuspojavama, što nas vodi samo na to da, unatoč tome što mogućnost ostanka u zoni kompromisa od 1,5 C teorijski još uvijek postoji, realno su šanse za tako šanse gotovo nikakve.

Izvor: h-alter.org